

ских высших учебных заведений и умение выражать оценочные суждения эстетической направленности. Учебный процесс рассматриваются как одно из условий развития компетентных оценочно-эстетических суждений у будущих специалистов.

Ключевые слова: оценочно-эстетические суждения, будущие учителя начальной школы, учебный процесс.

Yu. A. Horshchenko

THE FORMATION OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS' EVALUATIVE AND AESTHETIC JUDGMENTS IN TRAINING PROCESS OF HIGHER SCHOOL

The article deals with the problem of the formation of future primary school teachers' evaluative and aesthetic judgments. The background for forming aesthetic education of pedagogical university students and their ability to express evaluative judgments of aesthetic orientation is determined. Training process is regarded as one of the conditions for the development of competent evaluative and aesthetic judgments of future specialists. It is stated that the system of students' aesthetic education is based on awakening and development of their sense of beauty. In this way a person perceives the surrounding world and expresses his attitude towards it. Familiarizing future teachers with bases of painting, music, choreography, design, architecture, cinema is the central link in the system of aesthetic education at higher school. It can be concluded that the properly organized training process plays an extremely important role in the development of aesthetic education, the formation of pedagogical university students' evaluative and aesthetic judgments. In this aspect classroom work is of particular importance. The process of the formation of aesthetically developed personality, capable of expressing evaluative judgments concerning works of art, can be much more effective under the conditions of the use of non-conventional forms and methods of teaching, innovative technologies, workshops etc. Research work and teaching practice are also of great importance in future teachers' involvement in studying the works of art. At the time of going through these stages of training process at higher school students get actively involved into art in all its manifestations.

Keywords: evaluative and aesthetic judgments, future primary school teachers, training process.

Подано до редакції

УДК: 378.14:504

Ж. М. Гуцак

КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕКОЗНАВЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ

У статті визначено основні складові компоненти безпекознавчої компетентності як прояву культури безпеки життєдіяльності студентів: предметна, прикладна, загальна та професійна. Запропоновано модель формування предметної безпекознавчої компетентності, що передбачає використання індивідуальної стратегії організації навчання.

Ключові слова: безпекознавча компетентність, предметна безпекознавча компетентність, технологічний процес формування предметної безпекознавчої компетентності студентів.

Актуальність впровадження інновацій в освітню технологію формування культури безпеки життєдіяльності у вищих навчальних закладах визначається вимогою знаходження людиною ефективних рішень в умовах стрімкого зростання кількості сучасних небезпек як глобального, так і локального масштабу незалежно від характеру їхнього походження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження технологій навчання, виховання та розвитку теоретично узагальнене в публікаціях І.Д. Беха, Т.І. Гери, І.М. Дичківської, І.А. Язуна, Л.В. Оршанського тощо [1; 2; 5], які представляють новітній підхід у сучасній освіті. Проблеми виховання культури безпеки життєдіяльності присвячені праці таких учених, як Н.А. Гусятинська, О.В. Дашковська, С.П. Желібо, О.І. Запорожець, С.А. Ісаєв,

І.С. Сагайдак та інших [3; 6; 7], які констатують необхідність посилення педагогічних впливів на особистість із метою забезпечення оптимізації її адаптаційних, творчих, управлінських тощо взаємодій із природним, техногенним, соціальним і культурним середовищем. Компетентнісний підхід в освіті, задекларований О.Д.Мальком, А.М. Полєжасвим, Є.В. Карманним, В.В. Яценком, О. Микитюк тощо [8], обґрунтовує доцільність введення нової одиниці виміру ефективності освітнього процесу – компетентності, що в свою чергу технологізує формування культури безпеки життєдіяльності студентів, доцільно спрямовуючи їхню професіоналізацію в умовах вищих навчальних закладів.

Виходячи з цих трьох напрямків наукових узагальнень, можна визначити теоретичне підґрунтя ук-

ладання моделі технологічного процесу формування безпекознавчої компетентності студентів, що є **метою** цього етапу дослідження.

На створення задекларованої моделі націлені такі завдання статті:

а) означення поняття «безпекознавча компетентність» і окреслення змісту цього явища як прояву культури безпеки життєдіяльності, як мети освітніх впливів на студентів вищих навчальних закладів і як предметної спрямованості курсу «Безпека життєдіяльності»;

б) встановлення таксономії цілей і формулювання завдань підготовки студентів до безпечної життєдіяльності;

в) моделювання технологічного освітнього процесу на підставі підбору методів, засобів і форм педагогічної роботи з метою вироблення у студентів знань, умінь, навичок і особистісних здатностей, які забезпечують впровадження елементів культури безпеки життєдіяльності в організацію ними свого навчання, побуту, професійної практики тощо.

Виклад основного змісту. Технологія формування культури безпеки життєдіяльності – це процес освітнього впливу на студентів із метою вироблення в них компетентностей, які забезпечать ефективність і безпеку всіх видів їхньої життєдіяльності. Технологічність навчально-розвивально-виховного процесу забезпечується детальною таксономією цілей. У ній культура безпечної життєдіяльності є головною метою освітніх впливів як їх очікуваним результатом, а її предметним проявом – знання, уміння, навички безпекознавства та психологічна готовність їх перманентно застосовувати в життєвих ситуаціях. Можна сказати, що предметну спрямованість освітнього процесу в цьому контексті складає безпекознавча компетентність. Підцілями технологічного процесу є предметна, прикладна, загальна та професійна безпекознавчі компетентності, кожна з яких визначає конкретні завдання ВНЗ у роботі зі студентами.

Так, предметна безпекознавча компетентність розглядається нами як освітня мета навчальних курсів «Безпека життєдіяльності», «Основи охорони праці», «Охорона праці в освіті» та «Цивільний захист». Її сутність визначає завдання та зміст цих курсів і забезпечує відповідні знання, уміння та навички. Під прикладною безпекознавчою компетентністю нами розуміється здатність впроваджувати елементи культури безпеки життєдіяльності в інші навчальні курси (наприклад, при вивченні історії, філософії, мовознавства, психології тощо). Загальна безпекознавча компетентність – це використання елементів культури безпеки життєдіяльності в позанавчальному процесі вищих навчальних закладів (в організації побуту, виховних заходів, соціально-педагогічного та психологічного супроводу студентів тощо). І, нарешті, професійна безпекознавча компетентність є застосуванням елементів культури безпеки життєдіяльності в педагогічній і виробничій непедагогічній (як-от: переклада-

цькій, технологічній, пропедевтичній тощо) практиках.

Базові складові безпекознавчої компетентності – знання, уміння й навички – в основному формуються студентами у процесі вивчення навчальних курсів: «Безпека життєдіяльності», «Основи охорони праці», «Охорона праці в освіті», «Цивільний захист»; на інших навчальних дисциплінах – психології, історії, валеології, соціології, математиці тощо. Психологічну ж складову цієї компетентності – особистісні здатності застосування знань у життєвих ситуаціях – забезпечують переважно виховні, соціально-педагогічні, психологічні, побутові тощо заходи, а також виробничі практики.

Таким чином, технологічний процес формування безпекознавчої компетентності охоплює дидактичні, виховні, розвивальні, а також психосупровідні аспекти професіоналізації студентів, об'єднані в алгоритмі аудиторної та позааудиторної роботи вищого навчального закладу.

Предметна безпекознавча компетентність курсу «Безпека життєдіяльності» охоплює такі змістові блоки: а) теоретичні основи безпеки життєдіяльності (поняттєво-категорійний апарат навчальної дисципліни, методологічні основи безпеки життєдіяльності тощо); б) природні небезпеки (стихійні лиха геологічного, метеорологічного та гідрологічного походження тощо); в) техногенні небезпеки (аварії та катастрофи на транспортних комінукаціях, гідродинамічних та хімічно небезпечних об'єктах тощо); г) соціально-політичні небезпеки (тероризм, соціальні хвороби, злочинність тощо); д) кількісна оцінка небезпек (концепція прийнятної ризику, методичні основи визначення ризику тощо); е) менеджмент безпеки (правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення у надзвичайних ситуаціях тощо). Процесуальний бік її формування віддзеркалений у методичному забезпеченні курсу: типовій навчальній програмі нормативної дисципліни «Безпека життєдіяльності» для вищих навчальних закладів; робочій програмі для всіх спеціальностей освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр»; текстах лекцій; матеріалах практичних і семінарських занять; методичній організації самостійної роботи студентів; самостійних і контрольних роботах. Технологія вивчення курсу представлена у візитках дисципліни, що регламентують навчальний процес відповідно до державних стандартів і специфіки навчальних планів конкретних спеціальностей, дозуючи інформацію в змістових модулях і визначаючи терміни та форми звітності. Інноваціями в технології формування безпекознавчої компетентності є впровадження в освітній процес проектних і тренінгових елементів [4].

Отже, формування предметної безпекознавчої компетентності студентів відбувається за алгоритмом таких завдань навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності»: опанування знаннями, вміннями та навичками щодо забезпечення захисту людини від шкід-

ливого впливу довкілля; становлення відчуття персональної відповідальності як за особисте життя та здоров'я, так і членів суспільства в умовах виникнення небезпечних і надзвичайних ситуацій.

Результатом вивчення цього курсу мають бути знання сучасних проблем та завдань безпеки життєдіяльності людини; вміння ідентифікувати небезпечні чинники природного і техногенного характеру та запобігати їхній дії; навички організовувати у повсякденній діяльності безпечні умови буття; особистісні здатності приймати рішення для збереження життя та здоров'я. Вони складають очікуваний зміст безпекознавчої компетентності та, у зв'язку з цим, можуть окреслювати предмет діагностичного забезпечення першої ланки технологічного процесу. Це означає, що вироблення предметної безпекознавчої компетентності починається з діагностики загальної обізнаності студентів щодо природних, техногенних і соціально-політичних небезпек людини, а також їхнього розуміння сутності безпеки життєдіяльності та сучасних способів управління ризиком.

Умовиводом із попередніх міркувань є констатація можливості створення діагностичної процедури (опитувальника), зміст запитань якого охоплює інформаційне забезпечення курсу «Безпека життєдіяльності», а варіанти відповідей до цих питань мають передбачати рівень готовності студента впроваджувати елементи його культури безпеки життєдіяльності в реальні ситуації життя.

З огляду на це, прикладом типового діагностичного завдання на виявлення предметної безпекознавчої компетентності може бути дослідження впливу сучасних інформаційних технологій на здоров'я людини та безпеку суспільства:

- а) готовий урятувати себе та інших, бо маю досвід успішного подолання такої небезпеки;
- б) впевнений, що подолаю цю небезпеку, бо в будь-який момент можу застосувати свою навичку перевіряти інформацію та проводити моніторинг життєвої ситуації;
- в) думаю, що в разі такої небезпеки міг би використати своє вміння адекватно сприймати навколишню дійсність та піддавати сумніву інформаційний матеріал;
- г) знаю, що треба робити у випадку такої небезпеки;
- д) не уявляю, як можна подолати цю небезпеку, але знаю про неї багато;
- е) знаю, як попередити цю небезпеку;
- є) вмію попереджати цю небезпеку;
- ж) не задумуючись, попереджаю цю небезпеку;
- з) завжди організовує свою життєдіяльність так, що це для мене не є небезпекою.

Як видно із прикладу, відповідь «а» відзеркалює рівень особистісної готовності до подолання небезпеки; «б» – наявність навички, що забезпечує подолання лиха; «в» – вміння, що допоможуть подолати небезпеку; «г» – знання про необхідні дії в разі небезпеки;

«д» – знання про саму небезпеку, але не про її подолання чи попередження; «е» – знання про можливості попередження небезпеки; «є» – вміння уникнути небезпеки; «ж» – навички безпечної життєдіяльності; «з» – особистісна здатність жити безпечно.

На основі показників по кожному інформаційному модулю курсу можна визначити індекс рівня компонентів безпекознавчої компетентності для конкретного студента: індекс особистісної здатності долати небезпеку; індекс особистісної здатності попереджати небезпеку; індекс навички долати небезпеку; індекс навички попереджати небезпеку; індекс уміння долати небезпеку; індекс уміння попереджати небезпеку; індекс знання про способи подолання небезпеки; індекс знання про саму небезпеку, її причини, прояви, наслідки для людей; індекс знання про можливості уникнення небезпеки. Дев'ять описаних індексів є основою для створення індивідуального профілю предметної безпекознавчої компетентності студента і диференціювати ці профілі на: по-перше, збалансований профіль предметної безпекознавчої компетентності; по-друге, незбалансований за змістом (переважає готовність долати небезпеку або попереджати її); по-третє, незбалансований за засобами безпечної життєдіяльності (переважають знання про сутність, подолання та попередження небезпеки; переважають уміння долати або попереджати небезпеку; переважають навички подолання небезпеки або навички безпечної життєдіяльності); по-четверте, профіль предметної безпекознавчої некомпетентності.

У загальному контексті педагогічного дослідження інноваційних технологій формування у студентів культури безпечної життєдіяльності ця діагностична процедура складає констатувальний етап експерименту, виявляючи елементи безпекознавчої компетентності групи перед вивченням навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності».

Виявлення профілів предметної безпекознавчої компетентності дозволить оптимізувати індивідуальний підхід у навчанні студентів, підбираючи завдання відповідної складності. Наприклад, для тих, хто вже володіє інформацією про явище, що вивчається, варто запропонувати тренінгові завдання на вироблення умінь, домашню самостійну роботу з формування навичок, творчий проект на симуляцію готовності до подолання досліджуваної небезпеки або на попередження її тощо, тоді як інші студенти спочатку шукатимуть, аналізуватимуть, систематизуватимуть і узагальнюватимуть теоретичний матеріал перед перетворенням його на спосіб дії. Це гнучко адаптує освітній процес до особистісних потреб кожного студента.

На рівні методичного забезпечення курсу такий технологічний підхід модернізує його менеджмент. Звідси, необхідно розробити щонайменше чотири стратегії управління процесом вивчення «Безпеки життєдіяльності». Перша – для студентів зі збалансованим профілем предметної безпекознавчої компетентності, яка реалізується з опорою на творчі проекти й

уможливлення особистісно-професійної самореалізації при вивченні курсу. Друга – для студентів із профілем не збалансованим за змістом безпекознавчої компетентності, – зосереджена на змістових акцентах навчальної інформації та диференціює завдання на подолання небезпеки і на її профілактику. Третя стратегія – для студентів із профілем не збалансованим за засобами безпекознавчої компетентності, – охоплює семінар (для узагальнення знань), тренінг (формування умінь), тьюторську організацію самостійного впровадження студентами елементів культури безпеки життєдіяльності в повсякдення (вироблення відповідних навичок) і творчі проекти (для прояву особистісних здатностей). Четверта – для студентів із предметною безпекознавчою некомпетентністю – являє собою повний детальний алгоритм навчальних, виховних і розвивальних впливів (засобами лекторію, семінару, тренінгу, керування самостійною роботою та творчими проектами) на забезпечення вироблення знань, умінь, навичок й особистісної готовності їх застосування в життєвих ситуаціях, що потребують подолання небезпеки або її попередження.

Після реалізації цих стратегій при вивченні курсу «Безпека життєдіяльності» (власне формувальний експеримент) необхідне повторне діагностування предметної безпекознавчої компетентності (контрольний етап експерименту), яке виявить ефективність розробленої освітньої технології. Порівняння оцінки опитування студентів на предмет культури безпеки життєдіяльності до і після вивчення курсу (за допомогою розробленого нами опитувальника закритого типу) необхідно здійснити на основі зіставлення індивідуальних профілів предметної безпекознавчої компетентності досліджуваних, складених під час констатувального та контрольного етапів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бех І. Д. Виховання особистості : У двох книгах. Кн. 2 : Особистісно орієнтований підхід : науково-практичні засади : навчально-методичний підручник / І. Д. Бех. – К. : Либідь, 2003. – 344 с.
2. Гера Т. І. Професійно зорієнтований тренінг майбутніх інженерів-педагогів у ВНЗ / Т. І. Гера, Л. В. Оршанський // Zbiór raportów naukowych «Aktualne problemy w współczesnej nauk» (28.06.2013 – 30.06.2013). – Czesc 2. – Sekcja 15. Nauk psychologicznych. – Warszawa: Sp. z o.o. «Diamond trading tour», 2013. – S. 43 – 48.
3. Гусятинська Н. А. Актуальні проблеми формування культури безпеки в контексті сучасної освітньої парадигми / Н. А. Гусятинська, О. В. Дашковська // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Природокористування і сталий розвиток : економіка, екологія, управління» (м. Ірпінь, 10 – 11 квітня 2014 р.). – Ірпінь : Національний університет ДПС України, 2014. – С. 335-338.
4. Гушак Ж. М. Впровадження професійно зорієнтованого тренінгу майбутніх педагогів у систему ви-

Аналогічний алгоритм формування безпекознавчої компетентності до тієї, що описана відповідно до завдань навчальної дисципліни (предметна безпекознавча компетентність), планується і в контексті інших її складових: прикладної безпекознавчої компетентності (з орієнтацією на завдання впровадження елементів культури безпеки життєдіяльності в процес вивчення інших навчальних предметів); загальної (в процес соціалізації студентів у вищих навчальних закладах); професійної (в процес виробничих практик).

Висновки. Запропонована нами модель технології визначає зміст безпекознавчої компетентності: сукупність знань, умінь, навичок і особистісних здатностей студентів. Для виконання індивідуальної стратегії організації освітнього процесу після проведення діагностичного опитування здійснюють вибір навчальних, виховних і розвивальних впливів з відповідним профілем безпекознавчої компетентності: зміст, спосіб виконання, форма контролю, термін звітності завдань навчальної дисципліни; кураторський, соціально-педагогічний і психологічний супровід виховних заходів і повсякденної організації життєдіяльності; професійне супервізорство при проходженні виробничої практики. Ефективність реалізованої освітньої стратегії визначається рівнем безпекознавчої компетентності – профілем культури безпеки життєдіяльності студента.

На підставі змодельованого технологічного процесу формування предметної безпекознавчої компетентності **перспективу подальшого наукового пошуку** можна окреслити як обґрунтування технологічної організації освітнього процесу, спрямованого на формування прикладної, загальної та професійної безпекознавчих компетентностей.

кладання навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності» / Ж. М. Гушак // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти : Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. В. 9 (52). – Рівне : РДГУ, 2014. – С. 210-212.

5. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : підручник / І. М. Дичківська. – 2-ге вид., доповнене. – К. : Академвидав, 2012. – 352 с. – (Серія «Альма-матер»).

6. Желібо Є. П. Проблеми викладання дисципліни «Безпека життєдіяльності» у вищих навчальних закладах України / Є. П. Желібо, І. С. Сагайдак // Безпека життєдіяльності. – 2007. – № 12. – С. 35-36.

7. Запорожець О. І. Криза освіти і культура безпеки життєдіяльності / О. І. Запорожець // Матеріали дев'ятої міжнародної науково-методичної конференції «Безпека життя та діяльності людини – освіта, наука, практика» (м. Львів, 20 – 22 травня 2010 р.). – Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2010. – С. 24-29.

8. Малько О. Д. Формування культури безпеки життєдіяльності при підготовці юристів шляхом реалізації компетентнісного підходу / О. Д. Малько, А. М. Полєжаєв, Є. В. Карманний, В. В. Яценко // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

«Природокористування і сталий розвиток : економіка, екологія, управління» (м. Ірпінь, 10 – 11 квітня 2014 р.). – Ірпінь : Національний університет ДПС України, 2014. – С. 358-361.

REFERENCES

1. Bekh, I. D. (2003). *Vykhovannia osobystosti : U dvokh knyzhakh. Kn. 2 : Osobystisno oriientovanyi pidkhdid : naukovo-praktychni zasady : navchalno-metodychnyi pidruchnyk [Parenting Personality: In two books. Bk. 2: Personality oriented approach: scientific and practical grounds: study textbook]*. Kyiv: Lybid [in Ukrainian].

2. Hera, T. I., & Orshanskyi, L. V. (2013). *Profesiino zoriientovanyi treninh maibutnikh inzheneriv-pedahohiv u VNZ [Professionally oriented training of future engineers-teachers in universities]. Zbior raportow naukowych "Aktualne problemy w wspolczesnej nauk" (28.06.2013 – 30.06.2013). – Czesc 2. – Sekcja 15. Nauk psychologicznych. Warszawa: Sp. z o.o. "Diamond trading tour" [in Ukrainian]*.

3. Husiatynska, N. A., & Dashkovska, O. V. (2014). *Aktualni problemy formuvannia kultury bezpeky v konteksti suchasnoi osvitoi paradymy [Actual problems of creating a culture of safety in the context of the current educational paradigm]. Proceedings from Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiia «Pryrodokorystuvannia i stalyy rozvytok: ekonomika, ekolohiia, upravlinnia» – International scientific-practical conference "Nature and sustainable development: economy, ecology, management" (pp. 335-338). Irpin: Natsionalnyi universytet DPS Ukrainy [in Ukrainian]*.

4. Hushchak, Zh. M. (2014). *Vprovadzhennia profesii-no zoriientovanoho treninhu maibutnikh pedahohiv u systemi vykladannia navchalnoi dystsypliny «Bezpeka zhyttiediialnosti» [Introduction of professionally oriented training future teachers in the system of the subject "Safety"]. Onovlennia zmistu, form ta metodiv navchannia i vykhovannia v zakladakh osvity : Zbirnyk naukovykh prats. Naukovi zapysky Rivnenskoho derzhavnoho humanitarnoho universytetu – Update the content, forms and methods of education and*

training in educational institutions: Collected Works. Scientific Notes of Rivne State Humanitarian University, 9 (52), (pp. 210-212). Rivne : RDHU [in Ukrainian].

5. Dychkivska, I. M. (2012). *Innovatsiini pedahohichni tekhnolohii [Innovative educational technologies]*. Kyiv: Akademydav [in Ukrainian].

6. Zhelibko, Ye. P., & Sahaidak, I. S. (2007). *Problemy vykladannia dystsypliny «Bezpeka zhyttiediialnosti» u vyshchykh navchalnykh zakladakh Ukrainy [Problems of teaching "Safety" in higher educational institutions of Ukraine]. Bezpeka zhyttiediialnosti – Life Safety, 12, 35-36 [in Ukrainian]*.

7. Zaporozhets, O. I. (2010). *Kryza osvity i kultura bezpeky zhyttiediialnosti [Crisis of education and life safety culture]. Proceedings from Deviata mizhnarodna naukovo-metodychna konferentsiia «Bezpeka zhyttia ta diialnosti liudyny – osvita, nauka, praktyka» – The ninth international scientific and technical conference "Safety of life and human activity – education, science and practice" (pp. 24-29). Lviv: Lvivskiy natsionalnyi universytet imeni Ivana Franka [in Ukrainian]*.

8. Malko, O. D., Poliezhayev, A. M., Karmannyi, Ye. V., & Yatsenko, V. V. (2014). *Formuvannia kultury bezpeky zhyttiediialnosti pry pidhotovtsi yurystiv shliakhom realizatsii kompetentnisnoho pidkhdodu [Building a culture of life safety in the preparation of lawyers through the implementation of competence-based approach]. Proceedings from Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiia «Pryrodokorystuvannia i stalyy rozvytok : ekonomika, ekolohiia, upravlinnia» – International scientific-practical conference "Nature and sustainable development: economy, ecology, management" (pp. 358-361). Irpin: Natsionalnyi universytet DPS Ukrainy [in Ukrainian]*.

Ж. М. Гушчак

КОНЦЕПТУАЛЬНАЯ МОДЕЛЬ ТЕХНОЛОГИЧЕСКОГО ПРОЦЕССА ФОРМИРОВАНИЯ БЕЗОПАСНОСТНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ СТУДЕНТОВ

В статье определены основные компоненты безопасностной компетентности проявления культуры безопасности жизнедеятельности студентов: предметная, прикладная, общая и профессиональная. Предложена модель формирования предметной компетентности, которая предусматривает использование индивидуальной стратегии организации обучения.

Ключевые слова: безопасностная компетентность, предметная безопасностная компетентность, технологический процесс формирования предметной безопасностной компетентности студентов.

Zh. M. Hushchak

THE CONCEPTUAL TECHNOLOGY PROCESS MODEL OF THE STUDENTS' SAFETY STUDIES COMPETENCE FORMATION

The article deals with the notion "safety competence" and the content of this phenomenon as an aim of educational influences on students of higher educational establishments and as a subjective specialization of the course "Life Safety". The technology of the academic process is realized by a detailed taxonomy of purposes. The culture of life safety in it is the main aim of educational influences as their expected result and subjective expression – knowledge,

abilities and skills in safety studies and psychological readiness to use them permanently in life situations. Safety studies competence includes subjective specialisation of educational process in the context. The aim of technological process is a formation of subjective, applied, general and professional life safety competences, each of which determines certain tasks of higher educational establishments while working with students. Thus, subjective safety studies competence is considered as an educational aim of the academic course "Life Safety". It determines the tasks and the content of the subject and provides certain knowledge, abilities and skills. The applied safety studies competence is the ability to implement the elements of life safety culture in other academic courses. The general safety studies competence is the usage of the elements of life safety culture in extracurricular process of higher educational establishments. The professional safety studies competence is the usage of the elements of life safety culture in pedagogical and technological practices. The subjective safety studies competence formation is realised according to the algorithm of such tasks of the course "Life safety": acquiring the knowledge, abilities and skills in human protection from the influence of harmful factors of natural and anthropogenic background; formation of personal responsibility either for personal life and health or members of society in dangerous situations and emergencies. The result of course learning is the knowledge of modern problems and tasks of human life safety; the ability to identify dangerous factors of natural and anthropogenic character and prevent their actions; the skills to organise safe living conditions in daily activities; the personal ability to make decisions in order to reduce risk to its acceptable level. To perform the individual strategy of educational process organisation after conducting of the diagnostic survey one makes a choice of academic, educational and developmental influences with a corresponding profile of safety studies competence: the content, the way of performance, the control supervision, the report period of the academic subject tasks; curatorial, social and pedagogical as well as psychological guidance of the educational activities and daily life organisation. The effectiveness of the implemented educational strategy is determined by the level of safety studies competence – every student's profile of life safety culture.

Keywords: safety studies competence, subject of safety studies competence, technological process of forming the subject of students' safety studies competence.

Подано до редакції 02.06.14
